

N:o 86.

Af herr L. Persson i Heljebol, om ändring i förordningen om utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864 i afseende å idkande af landthandel.

För en hvar, som något närmare känner förhållandena på landet, torde det icke vara obekant, att det sätt, hvarpå landthandeln för närvarande är ordnad, lemnar åtskilligt öfrigt att önska.

Enligt gällande näringsfrihetsförordning eger en hvar, som är i åtnjutande af god frejd samt råder öfver sig sjelf och sin egendom, att efter vederbörlig anmälan hos Konungens befallningshafvande, kronofogden eller för ändamålet särskildt förordnad person drifva så kallad landthandel.

Den naturliga följderna af detta stadgande har blifvit, att en mängd personer, hvilka på grund af bristande varukänedom, bristande kunskap i de enklaste grunderna af bokhålleriet o. s. v. sakna all duglighet för handelsyrkets utöfvande, det oaktadt egnat sig åt landthandel, och att man åtminstone i vissa trakter blifvit formligen öfversvämmad af dylika, mer eller mindre tvetydiga existenser. Hvad detta i sin ordning medfört, är i oräkneliga fall konkurs och ekonomisk ruin för handlandena sjelfva, sedan de, må hända lurade vid sina inköp, lyckats att i sin ordning bland befolkningen utprängla en mängd värdelöst kram. De för kommunen och dess befolkning dåliga följderna af dylika affärer ligga i öppen dag, då de så väl i ekonomiskt som moraliskt afseende verka allt annat än välgörande på kommunens medlemmar.

Då staten vid andra tillfällen ansett sig kunna stadga vissa kompetensfordringar, så har det syntts mig, som om man äfven för rättigheten att

drifva landthandel borde uppställa vissa bestämmelser, hvilka i någon mån kunde utgöra en säkerhet för, såväl att yrket drefves af personer, som voro saken vuxne, som ock att icke socknarne öfversvämmades af landthandlare. Jag har därför tänkt mig lämpligheten af, att vederbörande kommunalnämnd finge i uppdrag att bestämma handelsrättigheternas antal inom socknen och tillika afgöra, om den person, hvilken anmälde sig till handels utöfvande, vore genom sina kunskaper eller sin föregående verksamhet i handel för ändamålet lämplig. Ansökning om rättighet att drifva handel borde som nu inlemnas till Konungens befallningshafvande, hvilken i sin ordning hänsköt frågan till vederbörande kommunalnämnd och först med stöd af nämndens yttrande meddelade sitt beslut öfver ansökningen.

Då de olägenheter, hvilka föranledt min motion, icke inom städerna göra sig lika känbara som på landsbygden, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om förslag till sådana ändringar i kongl. förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet, att tillstånd till utöfvande af landthandelsyrket måtte af Konungens befallningshafvande meddelas först sedan vederbörande kommunalnämnd, med tagen hänsyn såväl till den sökandes kompetens som till socknens behof af handelsrörelse, till ansökningen lemnat sitt bifall.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 28 januari 1888.

Lars Persson.